

فارسی دوازدهم

درس	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
تایش	۲۵۰
کیم	۲۵۶
دوم	۳۷۰
سوم	۳۸۲
پنجم	۳۹۱
ششم	۴۰۱
هفتم	۴۱۴
هشتم	۴۲۶
نهم	۴۳۹
دهم	۴۵۱
یازدهم	۴۶۰
دوازدهم	۴۶۹
سیزدهم	۴۸۱
چهاردهم	۴۹۰
شانزدهم	۵۰۴
هفدهم	۵۱۸
جدهم	۵۲۵
نیایش	۵۳۴

فارسی یازدهم

درس	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
تایش	۱۷۵
کیم	۱۸۱
دوم	۱۹۲
سوم	۲۰۵
پنجم	۲۱۴
ششم	۲۲۳
هفتم	۲۳۴
هشتم	۲۴۷
نهم	۲۵۹
دهم	۲۷۲
یازدهم	۲۸۰
دوازدهم	۲۸۸
چهاردهم	۳۰۰
پانزدهم	۳۰۹
شانزدهم	۳۲۰
هفدهم	۳۲۹
جدهم	۳۳۷
نیایش	۳۴۴

فارسی دهم

درس	پرسش‌های چهارگزینه‌ای
تایش	۱۲
کیم	۱۷
دوم	۲۷
سوم	۳۷
پنجم	۴۷
ششم	۵۶
هفتم	۶۵
هشتم	۷۷
نهم	۸۶
دهم	۹۵
یازدهم	۱۰۳
دوازدهم	۱۱۱
سیزدهم	۱۲۱
چهاردهم	۱۳۱
شانزدهم	۱۴۱
هفدهم	۱۵۳
جدهم	۱۶۰
نیایش	۱۶۹

درس نهم

دروی عاشقان

تعلیم و اطلاع

۲۰۱۶- عبارت زیر، معنای کدام واژه نیست؟

«آن که مراحل سیر و سلوک را پشت سر گذاشته و سالکان را هدایت و راهنمایی می کند.»

- (۱) مراد (۲) پیر (۳) مرید (۴) مرشد

۲۰۱۷- معنای صحیح واژه‌های «زهد - عازم - شبگرد - ملک» به ترتیب در کدام گزینه دیده می شود؟

- (۱) پنددادن - رهسپار - شبرو - شاه
(۲) پارسایی - راهی - شبرو - فرشته
(۳) اندرز - روانه - دزد - سلطان
(۴) پرهیزگاری - رهسپار - گدا - فرشته

۲۰۱۸- معانی ارائه شده برای کدام دو واژه، کاملاً صحیح است؟

- (الف) مناسک: آیین‌های مذهبی، اعمال عبادی
(ب) شریعت: راه دین، طریقت
(ج) رضوان: بهشت، نام فرشته‌ای که نگهبان بهشت است.
(د) خوش لقا: نیکوسیرت، خوش سیما
- (۱) الف - ج (۲) ب - د (۳) ب - ج (۴) الف - د

۲۰۱۹- معنای چند واژه نادرست است؟

(تشبیح: همراهی کردن جنازه تا گورستان) - (شریعت: آیین) - (محضر: بارگاه خداوندی) - (مرشد: مقابل سالک) - (متفق: همسو و موافق) -

(کبریا: افلاک) - (صنم: بت) - (قَدَسُ اللّٰهُ رُوْحَهُ الْعَزِيزُ: پاک و منزّه است خداوند عزیز)

- (۱) چهار (۲) یک (۳) دو (۴) سه

۲۰۲۰- در کدام عبارت، غلط املائی دیده نمی شود؟

- (۱) هنگامی که بهاء‌ولد، مناسک حج را به پایان برد، در بازگشت، به طرف شام روانه گردید و مدّتی در آن نواهی به سر برد.
(۲) جلال‌الدین، روزها به شغل تدریس می گذرانید و مردم روزگار بر تقوا و دهد او متفق بودند.
(۳) مولانا در دمشق، پیوسته به افغان و زاری و بی‌قراری، شمس را از هر کوی و برزن جست‌وجو می کرد.
(۴) یاران مولانا هم که پژمرده‌گی و دلتنگی او را در غیبت شمس دیده بودند، از کردار خود پشیمان شدند و مولانا عذرشان را پذیرفت.

۲۰۲۱- در متن زیر، املائی چند کلمه نادرست است؟

«محمّدبن حسین خطیبی، معروف به «بهاء‌الدین» به سبب هراس از بی‌رحمی و کشتار مغول و رنجش از خوارزم‌شاه ناچار از بلخ مهاجرت کرد. آوازه تقوا و فضل و تأثیر بهاء‌ولد همه جا را فراگرفت. مولانا به اصرار مریدان، مجالس درس و وعظ را به عهده گرفت. مدّتی در شهر حلب به تحصیل علوم پرداخت. در قونیه، طالبان علوم شریعت در محضر او حاضر می شدند. چون یاران مولانا به آزار شمس برخاستند، وی عزم کرد که دیگر بدان شهر پُرغوغا باز نیاید. خسام‌الدین از مولانا خاست کتابی به طرز «الهی‌نامه» یا «منطق‌الطّیر» به نظم آرد. ناسزای خصمان را هرگز جواب تلخ نمی داد. اهل قونیه، از خورد و بزرگ، در تشبیح پیکر مولانا حاضر شدند.»

- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۲۰۲۲- در بیت «عشق غالب شد و از گوشه‌نشینان سلاح / نام مستوری و ناموس کرامت برخواست»، املائی واژه، غلط است.

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۰۲۳- همه ابیات، به استثنای بیت گزینه فاقد غلط املائی‌اند.

- (۱) آمد موج آست، کشتی قالب بیست
(۲) با رخ تو خواهش حور و قصور
(۳) صدرش چو باغ رضوان یا صُفّة سلیمان
(۴) ورق حُسن، محال است نگردد «صائب»
- باز چو کشتی شکست نوبت وصل و لقاقت
محض گناه است و قصور ای صنم
کز منطق‌الطّیورش الهان تازه بینی
هیچ متبوع ندیدیم که تابع نشود

۲۰۲۴- در کدام بیت، غلط املايی وجود دارد؟

- ۱) عقوبت محال است اگر بت پرست
- ۲) زلف طزار تو زان پس حيله‌ها انگيخته است
- ۳) وی ز شعر من و شعار تو فاش
- ۴) یکی کشتی از دانش و عظم باید

۲۰۲۵- در کدام گروه از کلمات، غلط املايی هست؟

- ۱) مقاماتِ عرفانی - علاء‌الدین کيقباد سلجوقی - مجالس وعظ و خطابه - دستار و عمامه
- ۲) قهر و غضب - غوغا و هياهو - منظر و سيما - دريغ و افسوس
- ۳) صلاح‌الدين و حسام‌الدين - صلح‌طلبي و خير مطلق - تلخيص و تصرف
- ۴) مرثيه و تعزیه - سير و سلوک - طئن و ملامت - مناسک حج

۲۰۲۶- در ابیات زیر، مجموعاً چند غلط املايی یافت می‌شود؟

الف) غوغای عارفان و تمنای عاشقان	حرف بهشت نیست که شوق لقای توست
ب) بر آستانه میخانه هر که یافت رهی	ز فیض جام می اصرار خانقه دانست
ج) روزه یک سو شد و عید آمد و دل‌ها برخاست	می ز خمخانه به جوش آمد و می باید خواست
د) عجب داری از سالکان طریق	که باشند در بهر معنی غریق
ه) عروس تبع را زیور ز فکر بکر می‌بندم	بُود کز دست اتمام به دست افتد نگاری خوش

سه (۱)	چهار (۲)	پنج (۳)	دو (۴)

۲۰۲۷- کدام عبارت فاقد غلط املايی است؟

- ۱) چون از مناسک حج فارغ شدیم، پدرم گفت: شیخ عبدملک طبری را زیارت کنیم که او از بزرگان مشایخ عصر بوده است و او را مقامات مشهور است.
- ۲) شیر را دو شغال زیرک طبع نیکو محضر پسندیده منظر ندیدم و انیس بود؛ هر دو به مزید غربت از دیگر خواص خدم، مرتبه تقدّم یافته و مُشیر و محرم اسرار مملکت گشته.
- ۳) آن چشمه روضه رضا، آن نقطه کعبه رجا، آن ناطق حقایق، آن واعظ خلائق، خلّقی عجب داشت و بسطی با قبضی آمیخته و رجایی غالب.
- ۴) و نباید شناخت ملک را که از کژمراج هرگز راستی نیاید و بدسیرت مذموم طریغت را به تکلیف و تکلف بر اخلاق مرضی و راه صواب آشنا نتوان کرد.

موزی ۲۰۲۸- با توجه به ابیات و عبارت زیر، معنای چند واژه مشخص شده درست است؟

الف) بروید ای <u>حریفان</u> ، بکشید یار ما را	به من آورید <u>آجر</u> ، صنم گریزیا را (باران و همدمان - معشوق زیبارو)
ب) هر نفس آواز عشق می‌رسد از چپ و راست	ما به فلک می‌رویم، عزم <u>تماشا</u> که راست؟ (سیر و تفرّج)
ج) طالبان علوم شریعت در <u>محضر</u> او حاضر شدند. (مجلس درس)	

یک (۱)	دو (۲)	سه (۳)	چهار (۴)

موزی ۲۰۲۹- در گزینه، معنای همه واژه‌ها صحیح است.

- ۱) دستار، طعن، خوش‌الحن ← پارچه‌ای که به دور سر بپیچند، سرزنش، خوش‌آواز
- ۲) حسام، مطلق، درنگ ← شمشیر بزّان، بی قید و شرط، فوراً
- ۳) افغان، ملامت، لقا ← ناله و زاری، نرمی، روی
- ۴) سالک، دوش، گلشن ← رونده راه حق، دیروز، گلزار

موزی ۲۰۳۰- «حریف» در کدام بیت، معنایی متفاوت با سایر ابیات دارد؟

۱) ای خوشا دولت آن مست که در پای حریف	سر و دستار نداند که کدام اندازد
۲) دل مَنه بر وفای صحبت او	کان چنان را حریف چون تو بسی است
۳) سعدی نه حریف غم او بود ولیکن	با رستم دستان بزند هر که درافتاد
۴) نی حریف هر که از یاری بُرید	پرده‌هایش، پرده‌های ما درید

موزی ۲۰۳۱- در کدام گزینه، معنای تمام واژه‌ها درست آمده است؟

- ۱) (برنشستن: سوار شدن) - (مناسک: جای عبادت) - (مهمات: کارهای خطیر)
- ۲) (مقرون: همراه) - (نماز پیشین: نماز صبح) - (وبال: گناه)
- ۳) (شوریده‌رنگ: آشفته‌حال) - (عقد: پیمان) - (زُقعہ: نامه کوتاه)
- ۴) (ادبار: بدبختی) - (تیره‌رایی: بداندیشی) - (نژند: اندوهگین)

موی ۲۰۳۲- در کدام عبارت غلط املائی دیده می‌شود؟

- ۱) تنی چند از روندگان متفق سیاحت بودند و شریک رنج و راحت. خواستم تا موافقت کنم موافقت نکردند. گفتم: از کرم و اخلاق بزرگان بدیع است روی از مصاحبت مسکینان تافتن و فایده دریغ‌داشتن ...
- ۲) حاکم، این سخن عظیم بی‌سندید و اسباب معاش یاران فرمود تا به قاعده ماضی مهیا دارند. شکر نعمت بگزاردم و عذر جسارت بخواستم و درحال بیرون آمدم.
- ۳) هزاران داستان حمد و ثنا از زبان مرغان بهارستان عشق و وفا که از منابر اغصان (شاخه‌های) فضل و احسان به حسن اصوات و طیب الحان، علی‌الدوام خوانند و به مسامح حاضران مجامع قدس و ناظران مناظر اُتس رسانند.
- ۴) علما گویند: «مقام صاحب مرّوت به دو موضع ستوده است: در خدمت پادشاه کامران مکرم، یا در میان زُهّاد قانع محترم». کلیله گفت: ایزد تعالی خیر و خیرت و صلاح بدین عزیزت، مقرون گرداناد.

(کانون فرهنگی آموزش ۹۷)

موی ۲۰۳۳- در کدام بیت، غلط املائی یافت می‌شود؟

- ۱) محل نور تجلی است رای انور شاه
۲) لب تو خضر و دهان تو آب حیوان است
۳) نزدیک یار اگر نه چنین خوار و خردمی
۴) راحت جان باشد از آن قبضه تیغ

موی ۲۰۳۴- در جملات زیر، املائی کدام واژه‌ها غلط است؟

- «مردن به علت به که زندگانی به مذلت. کوتاه‌نظران را بدین علت زبان طعن دراز گردد. بر خردمند واجب است که به قضای آسمانی ایمان آرد و جانب حزم مهمل نگذارد. درویشی، اصل بلاها و زایل‌کننده زور و حمیت و مجمع شرّ و آفت است. اگر نقض عهدهی کنم که بسته‌ام، وذر آن تا ابد در گردن من بماند. چکاوک نوای غریب نواخته و سفیر الحان هزاردستان، هنگامه لهُو و طرب گرم کرده.»
- ۱) حمیت - مذلت - غریب
۲) نقض - قضا - زایل
۳) نگزارد - سفیر - وذر
۴) الحان - طرب - لهُو

موی ۲۰۳۵- در متن زیر املائی کلمات کدام گزینه، همگی نادرست است؟

- «... مَلِک‌زاده دُورِ زمان را به امن و امان قرین ساخت و خُرد و بزرگ را به فضل و رأفت نواخته، در تمامت مُلک پدر سیر و تفرّج نمود و هر جا چشم گشوده پرتو حسن در فضای بسیط تابان بود و مقامی دلگشای را طالب و خواهان تا به موضعی رسید؛ مقامی دلکش و نقض دید و فضایی خرم و سبز و این موضع محلی بود از نواهی شرق در غایت نزهت و صفا که بر جانب جنوبش دو نهر عظیم جاری بود، و هر سو چشمه خوشگوار و هر جا بیشه و مرغزاری که رشک چشمه حیوان بود و جفت روضه رضوان. آرزوی بنایی مُعظّم در دل وی خاست؛ پس عظیمت استوار کرد و عمارتی برقرار.»
- ۱) نواهی - نقض - عظیمت
۲) عظیمت - خاست - نقض
۳) مرغزار - عمارت - خاست
۴) نواهی - رأفت - نقض

عزّت مینایی

۲۰۳۶- شاعر در همه ابیات زیر، به جز انسان را به «عروج» فرامی‌خواند. (تهبری ۸۱)

- ۱) از مه او مه شکافت، دیدن او برتافت
۲) خود ز فلک برتریم، وز ملک افزون‌تریم
۳) خلق چو مرغابیان زاده ز دریای جان
۴) هر نفس آواز عشق، می‌رسد از چپ و راست

۲۰۳۷- عبارت «زود باشد که این پسر تو آتش در سوختگان عالم زند» با کدام بیت تناسب مفهومی دارد؟

- ۱) نالییدن عاشقان دلسوز
۲) بر من گذر نکرد شبی کاشتیاق تو
۳) دل درون سینهام در آتش غم درگرفت
۴) تنم از واسطه دوری دلبر بگداخت

۲۰۳۸- مفهوم کدام بیت با عبارت «در این میان با بی‌توجهی به ملامت و هیاهوی مردم خود را با سرودن غزل‌های گرم و پر سوز و گداز

عاشقانه سرگرم می‌کرد.» متناسب است؟

- ۱) مکن به نامه‌سیاهی ملامت من مست
۲) بدان رو عشق می‌ورزم دگر فاش
۳) کنج عزلت بنشستم ز سخن لب بستم
۴) سر خود در قدم دشمن خود بگذارم
- که آگه است که تقدیر بر سرش چه نوشت؟
مرا از طعنه مردم چه بیم است
لیک دانم همه‌جا بانگ و هیاهوی من است
می‌زنم بوسه کف پای ملامتگر خویش

۲۰۳۹- بیت «خود ز فلک برتربیم وز ملک افزون‌تریم / زین دو چرا نگذریم منزل ما کبریاست» با کدام گزینه قرابت مفهومی دارد؟

- ۱) بعد از هزار سال به بام زحل رسد
- ۲) چنین قفس نه سزای چو من خوش‌الحانی است
- ۳) باز برآورد عشق، سر به مثال نهنگ
- ۴) چون در شوی در باغ دل، مانند گل خوشبو شوی

۲۰۴۰- کدام گزینه با بیت «بروید ای حریفان بکشید یار ما را / به من آورید آخر صنم گریزیا را» ارتباط معنایی دارد؟

- ۱) صنما جفا رها کن، کرم این روا ندارد
- ۲) گر نثار قدم یار گرامی نکنم
- ۳) آن که بی‌جرم برنجید و به تیغ زد و رفت
- ۴) سعدیا با یار عشق آسان بود

۲۰۴۱- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) یا رب آن آهوی مشکین به ختن بازرسان
- ۲) ماه و خورشید به منزل چو به امر تو رسند
- ۳) سخن این است که ما بی تو نخواهیم حیات
- ۴) آن که بودی وطنش دیده حافظ، یا رب

۲۰۴۲- بیت «رو سر بنه به بالین تنها مرا رها کن / ترک من خراب شبگرد مبتلا کن» با کدام گزینه تقابل مفهومی دارد؟

- ۱) کنون در حال من بنگر که عاجز گشتم و مضطر
- ۲) ساقی قدحی زان می دوشینه به من ده
- ۳) به جز از شمع کسی بر سر بالینم نیست
- ۴) خواب در عهد تو در چشم من آید؟ هیهات!

۲۰۴۳- مفهوم بیت «برای من مگرِی و مگو دریغ! دریغ! / به دام دیو درافتی، دریغ آن باشد» با مفهوم کدام بیت ارتباط دارد؟

- ۱) غم خود خور به روز شادمانی
- ۲) بی‌حسرت از جهان نرود هیچ کس به در
- ۳) بازی است عمر ما به جهان اندر ای پسر
- ۴) سنگ اگر در مرگ عاشق خون نمی‌گرید چرا

۲۰۴۴- عبارت «با همه علم و استادی خویش در این ایام که حدوداً سی و هشت ساله بود، خدمت شمس زانو زد و نوآموز گشت.» با همه

گزینه‌ها، به جز بیت قرابت دارد.

- ۱) عشق تو منسوخ ساخت، دفتر علامگی
- ۲) گُتُب شویم چو کودک، تخته خویش
- ۳) حرف استادان عشق است این‌که در بازار عشق
- ۴) مکتب عشق تو هست، مسکن صد بوعلی

۲۰۴۵- عبارت زیر با کدام گزینه قرابت مفهومی دارد؟

«طعن و ناسزای دشمنان را هرگز جواب تلخ نمی‌داد و به نرمی و حسن خلق آنان را به راه راست می‌آورد.»

- ۱) آب صاف و تیره «صائب» دشمن آینه است
- ۲) با درشتان تندخویی کن که ناهموار را
- ۳) درشتان را ملایم‌طینتی‌هایم خجل دارد
- ۴) گو تُش‌روی باش و تلخ‌سخن

۲۰۴۶- مفهوم «ما به فلک بوده‌ایم یار ملک بوده‌ایم / باز همان‌جا رویم جمله که آن شهر ماست» با کدام بیت متناسب نیست؟ (هنر ۹۰)

- ۱) طایر گلشن قدسم چه دهم شرح فراق
- ۲) تو را ز کنگره عرش می‌زنند صغیر
- ۳) که ای بلندنظر شاهباز سدره‌نشین
- ۴) بزمگاهی دلنشین چون قصر فردوس برین

۲۰۴۷- مفهوم «ما به فلک بوده‌ایم یار ملک بوده‌ایم / باز همان‌جا رویم جمله که آن شهر ماست» با کدام بیت ارتباط دارد؟

- ۱) ز فَر طلعت تو هر شب آفتاب فلک
 - ۲) تا قامت بلند تو در جلوه آمده است
 - ۳) تو کدام شاهبازی که ندانمت نشیمن
 - ۴) بگسل این دام هوس ای مرغ قدسی‌آشیان
- همی سجود کند طلعت منیر تو را
مرغان قدس از سر طوبی پریده‌اند (طوبی: درختی در بهشت)
چه کنم که مرغ فکرت نرسد به آشیان
گر دو عالم بایدت در زیر شهر داشتن

۲۰۴۸- بیت «به روز مرگ چو تابوت من روان باشد / گمان مبر که مرا درد این جهان باشد» با کدام گزینه از نظر مفهوم تناسب دارد؟

- ۱) مرگ تلخ و زندگی هم سربه‌سر درد و غم است
- ۲) پس از مرگ آن کس نباید گریست
- ۳) مرا که دل ز هوای تو پر شده است چه غم
- ۴) به روز واقعه تابوت ما ز سرو کنید

پشت و روی کار عالم هیچ‌گه دلخواه نیست
که روزی پس از مرگ دشمن بزیت
اگر بمیرم و از من شود جهان خالی
که می‌رویم به داغ بلندبالایی

۲۰۴۹- بیت «کدام دانه فرورفت در زمین که نرست؟ / چرا به دانه انسانیت این گمان باشد؟» با کدام گزینه تناسب مفهومی ندارد؟

- ۱) می‌کند هستی فانی تو را باقی، مرگ
- ۲) درین مزرع که دارد ریشه از ساز گرفتاری
- ۳) چو دانه‌ای که بمیرد هزار خوشه شود
- ۴) تو جان جان جانی از مرگ جسم مگریز

تو چه از دولت جاوید گریزان شده‌ای؟
اگر یک دانه افتد بر زمین، صد دام می‌خیزد
شدم به فضل خدا صد هزار چون مردم
جان تو نیست فانی، مندیش ز ارتحالش (== سفر او)

۲۰۵۰- مفهوم آیه کریمه «إِذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ فَقَوْلَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا...» در همهٔ گزینه‌ها به‌جز گزینهٔ تکرار شده است.

(کانون فرهنگی آموزش ۹۷)

- ۱) به دشمن دوست شو زانسان که هرگز
- ۲) درشتان را ملایم‌طینتی‌هایم خجل دارد
- ۳) تو هم جنگ را باش چون کینه خاست
- ۴) دل به دشمن چون ملایم شد مصفا می‌شود

به تیغ دشمنی نخراشدت پوست
زبان از نرم‌گویی سزنگون افکند دندان را
که با کینه‌ور مهربانی خطاست
سنگ با آتش چو نرمی کرد مینا می‌شود

۲۰۵۱- در همهٔ گزینه‌ها، به‌استثنای گزینهٔ مضمون مشترک وجود دارد.

- ۱) با بدان بد باش و با نیکان نکو
- ۲) کم مباحش از درخت سایه‌فکن
- ۳) شادی ز میان غم برانگیز
- ۴) روشندان ز خصم ندارند جان دریغ

جای گل گل باش و جای خار خار
هر که سنگت زند ثمر بخشش
با مردم بی‌وفا وفا کن
آیین، آب سبزه زنگار می‌دهد

(ریاضی ۸۴+)

۲۰۵۲- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) هر که بخراشدت جگر به جفا
- ۲) مکافات بدی کردن حلال است
- ۳) گر کسی با تو بد کند زهار
- ۴) با تو گویم که چیست غایت حلم

همچو کان کریم زر بخشش
چو بی‌جرم از کسی بد دیده باشی
جز به نیکی جزای آن نکنی
هر که زهرت دهد شکر بخشش

۲۰۵۳- کدام بیت با عبارت «همین حالت صلح و یگانگی با عشق و حقیقت، او را بردباری و تحمل عظیم بخشید.» تناسب بیشتری دارد؟

- ۱) آن روز که شیر خوردم از دایهٔ عشق
- ۲) تو مگو همه به جنگاند و ز صلح من چه آید؟
- ۳) هرگز نگشته جمع به هم عشق و سرکشی
- ۴) تو ز روی مهربانی به میان مگر درآیی

از صبر غنی شدم به سرمایهٔ عشق
تو یکی، نه‌ای هزاری تو چراغ خود برافروز
خواهی که بار عشق کشی بردبار شو
که کنند صلح با هم شب ما و روشنایی

۲۰۵۴- مفهوم بیت «اگر او به وعده گوید که دمی دگر ببایم / همه وعده مکر باشد بفریب او شما را» با مفهوم کدام بیت تناسب بیشتری دارد؟

- ۱) دلم شکستی و رفتی خلاف شرط مودت
- ۲) به صد وعده نباشد عشق خرسند
- ۳) وفا و عهد مودت میان اهل ارادت
- ۴) مگذر ز ما که خاطر ما در قفای توست

به احتیاط رو اکنون که آگینه شکستی
که مکر دلبران بسیار باشد
نه چون بقای شکوفه است و عشق‌بازی بلبل
دل بر امید وعده و جان در وفای توست

(تبریزی ۹۱)

۲۰۵۵- مفهوم کدام بیت با دیگر ابیات متفاوت است؟

- ۱) گر بیوسم همچو دانه عاقبت نخلی شوم
- ۲) که ای بلندنظر شاهباز سدره‌نشین
- ۳) خود ز فلک برتریم وز ملک افزون‌تریم
- ۴) چرا به عالم اصلی خویش وانروم؟

ز آن که جمله چیزها، چیزی ز بی‌چیزی شده است
نشیمن تو نه این کنج محنت‌آباد است
زین دو چرا نگذریم؟ منزل ما کبریاست
دل از کجا و تماشای خاکدان ز کجا؟

(هنر ۹۸+)

۲۰۵۶- بیت زیر، با کدام بیت تناسب مفهومی دارد؟

- ۱) «ما به فلک بوده‌ایم، یار ملک بوده‌ایم»
- ۲) او را مقام و منزل و مسکن چه حاجت است
- ۳) منزلگه جان است که جانان من آن جاست
- ۴) خیمه در مصر چو پیراهن یوسف زده‌ایم
- ۵) چیست خاک تیره تا باشد تماشاگاه ما

باز همان‌جا رویم جمله که آن شهر ماست
هر جا که می‌رود همه ملک خدای اوست
یا روضهٔ خلد است که رضوان من آن جاست
جلوه‌ها در نظر مردم کنعان دارم
سیرها در خویشتن چون آسمان داریم ما

۲۰۵۷- مفهوم کدام بیت با مفهوم عبارت «یا عبدالکریم! حکایت نویس مباش، چنان باش که از تو حکایت کنند» تناسب بیشتری دارد؟

- ۱) ثابت است بر جریده عالم دوام ما
- ۲) که نامت به نیکی بماند مخلص (مخلص: جاویدان)
- ۳) بادام همان تلخ برون از شکر آید
- ۴) کار بد و نیک چو کوه و صداست

- ۱) هرگز نمیرد آن که دلش زنده شد به عشق
- ۲) چنان صرف کن دولت و زندگانی
- ۳) از صحبت نیکان نشود طینت بد نیک
- ۴) هر چه کنی کشت همان بدزوی

موزی

۲۰۵۸- مفهوم کدام گزینه با سایر ابیات تفاوت دارد؟

- ۱) که آتش میزند در خشک و تر طرز نشید (= آواز) ما
- ۲) گل را چه غم از نعره مرغان سحرخیز؟
- ۳) که از سوز جگر خنیاگرستم (خنیاگر: آوازخوان)
- ۴) نوحه‌ای کز درد خیزد گریه بسیار آورد

- ۱) بیا گر مرد سوز و ساز عشقی ناله‌ای بشنو
- ۲) «خواجه» چه کنی ناله و فریاد جگرسوز
- ۳) به یک ناله بسوزم هر دو عالم
- ۴) عالمی در گریه است از ناله جانسوز من

موزی

۲۰۵۹- عبارت «در این میان با بی‌توجهی به ملامت و هیاهوی مردم خود را با سرودن غزل‌های گرم و پر سوز و گداز عاشقانه سرگرم می‌کرد.» با کدام گزینه تناسب مفهومی ندارد؟

- ۱) غرقه در نیل چه اندیشه کند باران را؟
- ۲) من باز نگیرم نظر از تیر و کمانت
- ۳) که عشق تا به چه حد است و حسن تا به چه غایت
- ۴) از طعنه دشمن به خدا گر خبرستم

- ۱) سعدی از سرزنش غیر نترسد هیهات
- ۲) گر خلق کنندم سپر تیر ملامت
- ۳) ملامت من مسکین کسی کند که ندادند
- ۴) تا ذوق درونم خبری می‌دهد از دوست

(کانون فرهنگی آموزش ۹۷)

موزی

۲۰۶۰- کدام گزینه مفهومی متفاوت دارد؟

- ۱) ز چاه، یوسف جان را چرا فغان باشد
- ۲) لحد چو حبس نماید خلاص جان باشد
- ۳) غروب، شمس و قمر را چرا زبان باشد
- ۴) گمان مبر که مرا درد این جهان باشد

- ۱) کدام دلو فرورفت و پر برون نامد
- ۲) تو را غروب نماید ولی شروق بود
- ۳) فروشدن چو بدیدی برآمدن بنگر
- ۴) به روز مرگ چو تابوت من روان باشد

(کانون فرهنگی آموزش ۹۷)

موزی

۲۰۶۱- مفهوم کدام گزینه با بقیه متفاوت است؟

- ۱) سوی گلزار جمالش پی آن دانه روم
- ۲) عنق‌ای قاف هم‌تم از عرش زد صغیر
- ۳) ملک ناسوت را به ناس بهل
- ۴) آمد به دام زلف خودش موکشان کشید

- ۱) طایر قدسم و خال رخ یارم هوس است
- ۲) چون زادم از نتایج علوی به مهد خاک
- ۳) تو ز لاهوتی ای الهی‌دل
- ۴) دل دوش می‌پرید که من مرغ زیرکم

موزی

۲۰۶۲- همه گزینه‌ها، به جز بیت به یک مفهوم اشاره دارند.

- ۱) که کس به وعده خوبان امیدوار مباد
- ۲) که به روز تیرباران سپر بلا نباشد
- ۳) مرا به بند بستی خود از کمند بجستی
- ۴) به چشم خویش بدیدم خلاف هر چه بگفتی

- ۱) چه‌ها کشید دلم از خلاف وعده او
- ۲) نه حریف مهربان است حریف سست‌پیمان
- ۳) بنای مهر نمودی که پایدار نماند
- ۴) نه دست عهد گرفتی که پای وصل بدارم؟

موزی

۲۰۶۳- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات متفاوت است؟

- ۱) یک لقمه کنیم و غم نداریم
- ۲) دور فلک آن سنگ است، ای خواجه تو آن جامی
- ۳) فراقی نیست عین شادمانی است
- ۴) آینه برگوید خوش‌منظر است مردن

- ۱) این مرگ که خلق لقمه اوست
- ۲) جامی چه بقا دارد، در رهگذر سنگی؟
- ۳) نه مرگ است این‌که عین زندگانی است
- ۴) مرگ آینه‌ست و حسنت در آینه درآمد

موزی

۲۰۶۴- مفهوم عبارت «مولانا در زندگانی اهل صلح و سازش و مدارا بود و همین صلح و یگانگی با عشق و حقیقت او را بردباری و تحمل عظیم بخشید به طوری که طعن و ناسزای دشمنان را هرگز جواب تلخ نمی‌داد و با نرمی و حسن خلق، آنان را به راه راست می‌آورد.» با کدام ابیات تناسب دارد؟

(کانون فرهنگی آموزش ۹۸)

- ۱) چه رحمت بر او جور بر عالمی است
- ۲) چه حاجت به تندى و گردن‌کشی؟
- ۳) گل بوی از آن یافت که با خار بساخت
- ۴) دیده را زین سرمه بینا کن کمال این است و بس
- ۵) با طرب‌تر از سماع و بانگ چنگ
- ۶) چو با دوست سختی کنی دشمن اوست

- الف) میخشای بر هر کجا ظالمی است
- ب) چو کاری برآید به لطف و خوشی
- ج) مه نور از آن گرفت کز شب نرمید
- د) سنگ دل را سرمه کن در آسیای رنج و درد
- ه) ای بدی که تو کنی در خشم و جنگ
- و) به نرمی ز دشمن توان کرد دوست

۴) ب - د - و

۳) ب - ج - ه

۲) د - ه - الف

۱) و - ب - ج

۲۰۶۵- آرایه نوشته شده در مقابل همه گزینها به جز گزینۀ درست است.

- (۱) ز دین‌فروشی اهل ریا نفهمیدیم
(۲) از می و مطرب مکن، مدعیای منع من
(۳) گر تو چو شمع گشتی، از تو نخواهم نشست
(۴) دید میان دل و دیده که خون است، اشک
- کجا گناه گناه است و کی ثواب ثواب (مجاز)
تا غزلی تر بود، قول تو خواهم شنید (حس آمیزی)
ور تو به تیغم زنی، از تو نخواهم بُرید (تشبیه)
جست برون زان میان، رفت و کناری گزید (استعاره)

(پهاردهمین المپیاد ادبی +)

۲۰۶۶- کدام آرایه در بیت زیر وجود ندارد؟

- «آشنایان ره عشق در این بحر عمیق
تنافض (۱) تناقض (۲) تناسب (۳) جناس (۴) ایهام تناسب»

(دوازدهمین المپیاد ادبی)

۲۰۶۷- در همه بیت‌ها هر دو آرایه «جناس و مجاز» وجود دارد، به جز بیت

- (۱) برآشفست ایران و برخاست گرد
(۲) سپید شد چو درخت شکوفه‌دار سرم
(۳) گر نبندی زین سخن تو حلق را
(۴) موج‌ها خوابیده‌اند آرام و رام
- همی هر کسی کرد ساز نبرد
وز این درخت همین میوه غم است برم
آتشی آید بسوزد خلق را
طبل طوفان از نوا افتاده است

۲۰۶۸- کدام گزینه فاقد «ایهام» است؟

- (۱) دیشب به خواب دیدم دوشم به دوش تو
(۲) یک سر موی تو گر زان که به صد جان عزیز
(۳) چون لب لعل تو در چشم من آید چه عجب
(۴) گهی که جان رود از چشم ناتوان بیرون
- امروز جان همی‌دهم از آرزوی دوش؟
همچو یوسف بفروشد هنوز ارزانی
گرم از چشم بیفتاد عقیق یمنی
گمان مبر که رود مهر او ز جان بیرون

۲۰۶۹- کدام گزینه درباره آرایه‌های بیت زیر درست نیست؟

- «آب آتش می‌برد خورشید شب‌پوش شما
واج‌آرایی - تشخیص (۱) استعاره - ایهام تناسب (۲) تلمیح - تضاد (۳) حس آمیزی - حسن تعلیل (۴)»

۲۰۷۰- آرایه‌های موجود در بیت زیر، در کدام گزینه آمده است؟

- «عشق زُخت دولتی است باقی و باقی فنا
(۱) تشبیه - تضاد - جناس همسان
(۲) تشبیه - تضاد - جناس همسان
(۳) تضاد - جناس همسان - حسن تعلیل
- خاک درت شربتی است صافی و عالم سراب»
(۱) جناس ناهمسان - کنایه - تشخیص
(۲) تضاد - تشبیه - تکرار
(۳) تشبیه - تضاد - جناس همسان - حسن تعلیل

(کانون فرهنگی آموزش ۹۶)

۲۰۷۱- آرایه‌های مقابل همه ابیات به جز گزینۀ تماماً صحیح هستند.

- (۱) سیلاب سرشک از غم هجران توأم دوش
(۲) همی برون جهد از آسمان ستاره به شب
(۳) آن کس که به دست جام دارد
(۴) کم نشد از گریه مستانه، خواب غفلم
- تا دوش بُد، امروز به بالای سر آمد (تشبیه - جناس)
ز بیم تیرت و بر قول من دلیل، شهاب (حسن تعلیل - تشخیص)
سلطانی جِسم مدام دارد (کنایه - ایهام تناسب)
سیل نتوانست کند از جای خود این سنگ را (تضاد - استعاره)

۲۰۷۲- در ابیات زیر به ترتیب چند «جناس» و چند «تنافض» وجود دارد؟

- (الف) کس در جهان نبود مگر یار من ولیک
(ب) منم که در وطن خویشتن غریبم و زین
(ج) دل و جان وقف حریم حرم او کردیم
(د) تا چند به شادی می غم‌های تو نوشم
- (۱) هفت - سه
(۲) پنج - دو
(۳) چهار - دو
(۴) شش - سه
- بس در جهان بگشتم و او در جهان نبود
غریب‌تر که هم از من غریب‌تر وطنم
و اعتماد از دو جهان بر کرم او کردیم
از خلق جهان کسوت سودای تو پوشم

۲۰۷۳- کدام گزینه درباره آرایه‌های بیت زیر تماماً درست است؟

- «مقصد و مقصود دل، جز دهن تنگ او
(۱) جناس - تضاد - مجاز - تشخیص
(۲) جناس - تضاد - مجاز - تشخیص
(۳) تضاد - جناس - استعاره - تضاد
(۴) تضاد - جناس - استعاره - تضاد
- نیست دریغا که هست، مقصد دل ناپدید»
(۱) جناس - تضاد - مجاز - تشخیص
(۲) تضاد - جناس - استعاره - تضاد
(۳) تضاد - جناس - استعاره - تضاد
(۴) تضاد - جناس - استعاره - تضاد

(هنر ۹۰)

۲۰۷۴- آرایه‌های بیت زیر کدام است؟

- «کَلک حافظ شکرین‌میوه نباتی است، بچین
(۱) تشبیه - کنایه - مجاز - استعاره
(۲) تشبیه - کنایه - مجاز - استعاره
(۳) تشبیه - کنایه - مجاز - استعاره
(۴) تشبیه - کنایه - مجاز - استعاره
- که در این باغ نبینی ثمری بهتر از این»
(۱) مجاز - حس آمیزی - تشبیه - جناس
(۲) مجاز - حس آمیزی - تشبیه - جناس
(۳) مجاز - حس آمیزی - تشبیه - جناس
(۴) مجاز - حس آمیزی - تشبیه - جناس

۲۰۷۵- یکی از آرایه‌های نوشته‌شده در مقابل کدام گزینه نادرست است؟

۱) دل داده‌ام بر باد، بر هر چه بادا باد	مجنون‌تر از لیلی، شیرین‌تر از فرهاد (جناس همسان - تلمیح)
۲) هفتاد پشت ما از نسل غم بودند	ارث پدر ما را، انندوه مادرزاد (ایهام - تشخیص)
۳) ای عشق از آتش، اصل و نسب داری	از تیره (= نژاد) دودی، از دودمان باد (استعاره - واج‌آرایی)
۴) هر قصر بی‌شیرین، چون بیستون ویران	هر کوه بی‌فرهاد، گاهی به دست باد (تضاد - تشبیه)

موزی ۲۰۷۶- آرایه نوشته‌شده در مقابل کدام گزینه درست است؟

۱) ای لبت باده‌فروش و دل من باده‌پرست	جانم از جام می عشق تو دیوانه و مست (ایهام)
۲) آن‌چنان در دل تنگم زده‌ای خیمه انس	که کسی را نبود جز تو در او جای نشست (تشخیص)
۳) تو میندار که از خود خیرم هست که نیست	یا دلم بسته بند کمرت نیست که هست (متناقض‌نما)
۴) کار یاقوت تو تا باده‌فروشی باشد	نتوان گفت به «خواجو» که مشو باده‌پرست (استعاره)

(فارج از کشور ۸۷)

موزی ۲۰۷۷- در کدام بیت همه آرایه‌های «مراعات نظیر، استعاره، تشخیص و جناس» به کار رفته است؟

۱) آن که ندیده حسرتی در همه عمر خویشتن	کی به شمار آورد حسرت بی‌شمارام؟
۲) آن که به تیغ امتحان، ریخت به خاک خون من	کاش برای سوختن، زنده کند دوباره‌ام
۳) غنچه نوش‌خند او سوخت به یک تبسم	نرگس نیم‌مست او گشت به یک اشاره‌ام
۴) خاک رهی گزیده‌ام، تا چه بزاید آسمان	جیب مهی گرفته‌ام، تا چه کند ستاره‌ام

موزی ۲۰۷۸- آرایه‌های بیت زیر در کدام گزینه به‌درستی آمده است؟

«ای چو دژه در بر آن روی زیبا، آفتاب	از حجاب سایه زلف تو، پیدا آفتاب»
۱) جناس - حسن تعلیل - تشبیه - کنایه	۲) تشبیه - تضاد - حس آمیزی - جناس
۳) اغراق - جناس - تشخیص - تشبیه	۴) تضاد - اغراق - تشبیه - جناس

موزی ۲۰۷۹- اگر ابیات زیر را به ترتیب «استعاره، تلمیح، ایهام، حسن تعلیل و حس آمیزی» مرتب کنیم، گزینه درست است.

الف) ز شور زلف تو دوشم شبی دراز گذشت	اگرچه زلف سیاهت زیادت از دوش است
ب) زیر لب با ما حدیثی گو، که این بیمار را	مدتی شد کارزوی شربتی زان شکر است
ج) در صفات عارضت، تا نقش می‌بندد خیال	کس سخن نازک‌تر و رنگین‌تر از «سلمان» نگفت
د) سرچشمه حیوان به دهان تو تشبیه	کرد از نظر مردم از آن روی نهان شد
ه) سرو دید آن قد و رعنائی، از آن بالا گرفت	در چمن‌ها لاجرم کارش از آن بالا گرفت
۱) ه - د - الف - ج - ب	۲) ب - ه - الف - د - ج
۳) ب - د - الف - ه - ج	۴) ب - د - ج - ه - الف

دو نثر زبان فارسی

۲۰۸۰- همه گزینه‌ها به جز گزینه نقش تبعی «معطوف» دارند.

- مهرتران در سخن آمدند و زمانی نومیدی نمودند از امیر و از استیلای این دو سپاه‌سالار.
- امیر گفت: «بدین مقدار شغل زشت و محال باشد تو را رفتن، که به خراسان فتنه است از چند گونه.»
- خواجه بدو نامه فرموده بود که: «قاضی شیراز چنین و چنین نیست و جواب چنین و چنین رفت.»
- این بزرگان چون نان بخوردند، برخاستند و به دیوان بازآمدند و بنشستند و دست بکشستند.

(زبان ۱۹)

۲۰۸۱- در کدام عبارت «نقش تبعی» وجود ندارد؟

- نثر داستانی اکنون مهم‌ترین نوع ادبی اروپا و مهم‌ترین نوع ادبی جهان امروز است و خود اقسامی دارد.
- در نگاه نخست، طنز، برای شوخی و خنده است، ولی بعد روشن می‌شود که طنزنویس از نارسایی‌ها و ناروایی‌های جامعه رنج می‌برد.
- شعر انسانی به مسائل وطن‌پرستی، بشردوستی، مخالفت با استعمار و تسلط بیگانگان، محبت به فرزندان و خانواده و آزادی‌خواهی می‌پردازد.
- نکته مهمی که لزوم اخلاق جدید را مطرح می‌سازد، این است که اخلاق از بنیادهای اجتماعی است و دارای تمام خصوصیات این بنیادهاست.

۲۰۸۲- تعداد «معطوف»‌های کدام عبارت بیشتر است؟

- آزار و انکار مخالفان سبب شد که او نیز در طلب یار همدل و همدم خود، عازم دمشق شود.
- کوشش و جست‌وجوی مولانا به جایی نرسید و شمس را نیافت.
- عزم کرد که دیگر بدان شهر پرغوغا بازنیاید و جایی برود که از او خبری نشنوند و رفت.
- مریدان از تعطیل‌شدن مجالس درس، به خشم آمدند و مولانا را دیوانه و شمس را جادوگر خواندند.

۲۰۸۳- در عبارت «چون شمس را دید، نشان‌هایی از لطف الهی را در او یافت و دانست که او همان پیر و مرشدی است که سال‌ها در جست‌وجویش بود؛ از این رو، به شمس روی آورد و با او به صحبت و خلوت نشست و در خانه بر آشنا و بیگانه بست و تدریس و وعظ را رها کرد.» کدام واژه‌ها به ترتیب «معطوف به مسند» و «معطوف به مفعول» هستند؟

۱) پیر - تدریس	۲) خلوت - وعظ	۳) مرشد - تدریس	۴) مرشد - وعظ

۲۰۸۴- در همه ابیات، واژه‌هایی که به یکدیگر عطف شده‌اند به درستی مشخص شده‌اند؛ به جز

- (۱) یار من باش که زیب فلک و زینت دهر
(۲) دگر ز منزل جانان سفر مکن درویش
(۳) طریق عشق پرآشوب و فتنه است ای دل
(۴) با لبی و صد هزاران خنده آمد گل به باغ

۲۰۸۵- در کدام بیت‌ها بخش‌های مشخص شده به هم عطف نشده است؟

- (الف) ز آب روان و سبزه و صحرا و لاله‌زار
(ب) از دامن تر تو و هم‌صحبتان توست
(ج) پیر بودم ز جفای فلک و جور زمان
(د) صائب کسی که سر به گریبان خود کشید
(ه) به چشم عقل در این رهگذار پرآشوب

(۴) ب - ج - د

(۳) الف - ج - د

(۲) الف - ج - ه

(۱) ب - د - ه

۲۰۸۶- در کدام بیت نقش تبعی «تکرار» دیده نمی‌شود؟

- (۱) دلم گرفته ای دوست! هوای گریه با من
(۲) کجا روم که راهی به گلشنی ندارم
(۳) نه بسته‌ام به کس دل، نه بسته دل به من کس
(۴) ز من هر آن که او دور، چو دل به سینه نزدیک

۲۰۸۷- در کدام بیت نقش تبعی «تکرار» وجود دارد؟

- (۱) آن روزگار کو که مرا یار یار بود
(۲) پرتو مهرست یا مهر رخ زیبای یار
(۳) می‌رفت و دل شکسته از پی
(۴) مزن چندین جراحت بر دل تنگ

۲۰۸۸- در کدام بیت نقش تبعی «تکرار» وجود ندارد؟

- (۱) نرم شد نرم چرخ تیز و درشت
(۲) در صدف جان ذری نیست به جز دوست دوست
(۳) غمخوار توام غمان من من دانم
(۴) نصیحت بین که آن هندو چه فرمود

۲۰۸۹- در گزینه نقش تبعی «بدل» دیده می‌شود.

- (۱) هنگامی که بهاء ولد، مناسک حج را به پایان برد، در بازگشت، به طرف شام روانه گردید.
(۲) پادشاه سلجوقی روم، علاءالدین کیقباد از مقامات او آگاهی یافت، طالب دیدار وی گردید.
(۳) جلال‌الدین، در هجده سالگی به فرمان پدر با «گوهرخاتون» سمرقندی ازدواج کرد.
(۴) پس از درگذشت بهاء‌الدین، جلال‌الدین محمد به اصرار مریدان و شاگردان پدر، مجالس درس و وعظ را به عهده گرفت.

۲۰۹۰- در کدام عبارت، نقش تبعی «بدل» به کار نرفته است؟

- (۱) ناگهان آفتاب عشق و شمس حقیقت در برابرش نمایان شد؛ او شمس‌الدین تبریزی بود.
(۲) سلطان ولد، فرزند مولانا، هر دم بی‌تابانه به بالین پدر می‌آمد و باز از اتاق بیرون می‌رفت.
(۳) خواجه عبدالکریم، خادم خاص شیخ ما، ابوسعید بود.
(۴) پدر جلال‌الدین، محمدبن حسین خطیبی، معروف به بهاء‌الدین ولد از دانشمندان روزگار خود بود.

۲۰۹۱- با توجه به بیت زیر، کدام موارد کاملاً درست است؟

- «گیرند مردم دوستان، نامهربان و مهربان
(الف) در بیت دو «واو» عطف وجود دارد.

(ج) در بیت یک نقش تبعی یافت می‌شود.

(۴) ج - د

(۳) ب - د

(۲) الف - ج

(۱) الف - ب

۲۰۹۲- در کدام بیت «نقش تبعی» یافت می‌شود؟

- (۱) حال چوگان، چون نمی‌دانی که چیست
(۲) تو خود وصال دگر بودی ای نسیم وصال
(۳) حریف، عهد مودت شکست و من نشکستم
(۴) با پری‌رویان به خلوت روی در روی آوری

(انسائی ۹۸)

(فارج از کشور ۹۵)

۲۰۹۳- در کدام عبارت، مضامین دارای «بدل» است؟

- ۱) ویلیام بلیک شاعر و نقاش رومانتیک می‌گوید: «آن جا که شادی نباشد، انسان نیست.»
- ۲) عاقبت، یکشنبه، پنجم جمادی‌الآخر سال ۶۷۲ هجری قمری، خورشید عمر مولانا نیز از این جهان به جهان آخرت سفر کرد.
- ۳) سعدی‌نامه یا بوستان اثر ارجمند شاعر و نویسنده ایرانی، سعدی شیرازی است.
- ۴) این شیخ همیشه شایسته، پیرترین و جوان‌ترین شاعر زبان فارسی، هم هیبت یک آموزگار را دارد و هم مهر یک پرستار.

(زبان ۹۳)

۲۰۹۴- نقش «تبعی» در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها تفاوت دارد؟

- ۱) امیر از آن جهان آمده، به خیمه فرود آمد و جامه بگردانید و تر و تباه شده بود و برنشست.
- ۲) گفت: بونصر را بگوی که امروز درستم و در این دو سه روز، بار داده آید که علت و تب تمامی زایل شد.
- ۳) این مرد بزرگ و دبیر کافی، به نشاط، قلم درنهاد تا نزدیک نماز پیشین از این مهمات فارغ شده بود.
- ۴) امیر را یافتم آن‌جا بر زُت تخت نشسته، مخنقه در گردن، عقدی همه کافور و بوالعلائی طبیب آن‌جا نشسته بود.

۲۰۹۵- در متن زیر، چند نقش «تبعی» وجود دارد؟

«جان لوتیجی بوفون، دروازه‌بان و کاپیتان تیم ملی ایتالیا و یوونتوس در ۱۴ نوامبر ۲۰۱۷ پس از حذف مقابل تیم ملی سوئد و جاماندن ایتالیا از جام جهانی ۲۰۱۸ روسیه، با چشمانی گریان، از فوتبال ملی خداحافظی کرد.»

- ۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۲۰۹۶- کدام نقش‌های «تبعی» در متن زیر یافت می‌شود؟

«در کویر بیرون از دیوار خانه، پشت حصار ده، دیگر هیچ نیست. صحرای بی‌کرانه عدم است؛ خوابگاه مرگ و جولانگاه هول. راه، تنها به سوی آسمان باز است. آسمان، کشور سبز آرزوها، چشمه مواج و زلال نوازش‌ها، امیدها و انتظار! انتظار...»

- ۱) بدل - تکرار ۲) معطوف - بدل ۳) معطوف - تکرار ۴) تکرار - بدل - معطوف

۲۰۹۷- کدام بیت فاقد نقش تبعی «بدل» است؟

۱) ساقیا سایه ابر است و بهار و لب جوی	۲) بعید نیست که گر تو به عهد بازایی
۳) گرچه من بنده ندارم خدمتی از فضل خویش	۴) صد هزاران دل اسیر غمزهاش

(ریاضی ۹۳)

۲۰۹۸- در کدام بیت «نقش تبعی» یافت نمی‌شود؟

۱) تو خود چه لعبتی ای شهسوار شیرین‌کار	۲) امروز چنان بزی که فردا چو روی
۳) مشنو ای دوست که غیر از تو مرا یاری هست	۴) بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست

(هنر ۹۵)

۲۰۹۹- کدام بیت فاقد «نقش تبعی» است؟

۱) لاف زبم لاف که تو راست کنی لاف مرا	۲) شاباش زهی نوری بر کوری هر کوری
۳) آسمان خود کنون ز من خیره است	۴) بر زمین و چرخ روید مر تو را یاران صاف

(ریاضی ۹۶)

۲۱۰۰- در کدام سروده دو نوع «نقش تبعی» وجود دارد؟

- ۱) عاشقم، عاشق ستاره صبح / عاشق ابرهای سرگردان
- ۲) آتش زبم به خرمن آمیخت / با شعله‌های حسرت و ناکامی
- ۳) ای مرغ دل که خسته و بی‌تابی / دمساز باش با غم او دمساز
- ۴) اکنون منم که در دل این خلوت و سکوت / ای شهر پرخروش، تو را یاد می‌کنم

۲۱۰۱- در بیت گزینه..... دو نوع «نقش تبعی» متفاوت یافت می‌شود.

۱) ما همچو غنچه یکدل و یکروی مانده‌ایم	۲) ز بس نشستم و با شب حدیث غم گفتم
۳) ز عمر، سهم بیشتر ریا نکرده شد به سر	۴) مخواه از عاشق و دیوانه خدمت

۲۱۰۲- تعداد نقش‌های «تبعی» در کدام بیت بیشتر است؟

۱) عشق دردانه است و من غواص و دریا میکده	۲) من کز همه حال و کارش آگاهم
۳) بلی توقع من بنده خود همین بوده است	۴) یا رب دوام عمر دهش تا به قهر و لطف

۲۱۰۳- چه تعداد از ترکیب‌های زیر «ترکیب اضافی» هستند؟

«ریشهٔ ظلم - اظهار لطف - اتاق جلویی - فهرست اسم‌ها - نگاه گیرا - چهرهٔ سرباز - پیشگاه امپراتور - هنگام استراحت - حرارت بسیار - رمز عبور - تحولات داخلی»

(۱) پنج (۲) شش (۳) هفت (۴) هشت

۲۱۰۴- در عبارت «تاریخ‌نویس نباید تابع علایق خوانندگانی باشد که برای توضیح وضعیت تاریخی خود، اثر تاریخی می‌خوانند.» چند «ترکیب اضافی» وجود دارد؟

(۱) سه (۲) چهار (۳) پنج (۴) شش

۲۱۰۵- در کدام گزینه «مضاف» نقش «مفعولی» دارد؟

- (۱) در همین آن، صدای تیری شنیده شد و گلوله‌ای به بازوی راست گیلهمرد اصابت کرد.
- (۲) نفیر باد نعره‌های عجیبی را از قعر جنگل به سوی کومه همراه داشت.
- (۳) در همین لحظه کبریت آتش گرفت و نور زردرنگ آن، قیافهٔ گیلهمرد را روشن کرد.
- (۴) باران می‌بارید. افق روشن می‌شد و ابرهای تیره کم‌کم باز می‌شدند.

(انسانی ۹۹)

۲۱۰۶- «ترکیب‌های اضافی» در کدام بیت، بیشتر است؟

(۱) شعر حافظ در زمان آدم اندر باغ خُلد	دستر نسرین و گل را زینت اوراق بود
(۲) از دم صبح ازل تا آخر شام ابد	دوستی و مهر بر یک عهد و یک میثاق بود
(۳) رشتهٔ تسبیح اگر بگسست معذورم بدار	دستم اندر ساعد ساقی سیمین‌ساق بود
(۴) حسن مهرویان مجلس گرچه دل می‌برد و دین	بحث ما در لطف طبع و خوبی اخلاق بود

۲۱۰۷- کدام عبارت‌ها، از نظر تعداد «ترکیب‌های اضافی»، دویسه‌دو برابر هستند؟

(الف) شمس از مردم تبریز بود و خاندان وی هم اهل تبریز بودند.

(ب) یاران مولانا هم که پژمردگی و دل‌تنگی او را در غیبت شمس دیده بودند، از کردار خود پشیمان شدند.

(ج) روزها به شغل تدریس می‌گذرانید و شاگردان و پیروان بسیاری از حضورش بهره می‌بردند و مردم روزگار بر تقوا و زهد او متفق بودند.

(د) دیار روم از تاخت‌وتاز سپاه مغول برکنار بود و پادشاهی دانا و صاحب‌بصیرت و عالم‌پرور و محیطی آرام و آزاد داشت.

(ه) او برای کسب علوم و معارف، بسیار مسافرت کرد و از مشایخ فراوانی بهره برد.

(۱) (الف - ه) - (ج - د)

(۲) (الف - ه) - (ب - ج)

(۳) (الف - د) - (ب - ج)

(۴) (ب - د) - (الف - ج)

۲۱۰۸- در عبارت «یکی از علل واپسماندگی صنعتی کشورهای کم‌رشد این واقعیت است که طبقات مالک بومی ترجیح می‌دهند پول‌های خود را در اموال غیرمنقول، بازرگانی یا معاملات سوداگرانه سرمایه‌گذاری کنند تا این‌که به ساختمان صنعت مدرن بپردازند.» به ترتیب چند «ترکیب وصفی» و چند «ترکیب اضافی» وجود دارد؟

(۱) هفت - پنج (۲) هشت - چهار

(۳) شش - هفت (۴) نه - شش

(کانون فرهنگی آموزش ۹۸)

۲۱۰۹- در کدام بیت ضمیر پیوسته در نقش مفعولی به کار رفته است؟

(۱) مرو از پی هر چه دل خواهدت	که تمکین تن نور جان کاهدت
(۲) قبا بست و چابک نوردید دست	قبایش دریدند و دستش شکست
(۳) ز مهرش بگردان چو پروانه پشت	که مقراض (= قیچی)، شمع جمالش بکشت
(۴) ز لعل این سنگ‌ها بیرون می‌فکن	به خاک افکندی‌ام در خون می‌فکن

(کانون فرهنگی آموزش ۹۸)

۲۱۱۰- با توجه به بیت زیر، کدام گزینه درست است؟

«ساقی بیا که هاتف غیبیم به مؤده گفت

(۱) کلمات «ساقی» و «هاتف» به‌ترتیب نهاد و منادا هستند.

(۳) در بیت، یک نقش تبعی وجود دارد.

(سی و یکمین دورهٔ المپیک ادبی)

۲۱۱۱- مضاف ضمیرهای پیوسته «ت» در مصراع اول، در کدام گزینه درست است؟

«بختم به سودای تنت، ره می‌زند سوی منت

(۱) تن - من (۲) سودا - ره (۳) تن - ره (۴) سودا - من

تاریخ ادبیات

۲۱۱۲- کتاب «زندگانی جلال‌الدین محمد مشهور به مولوی» اثر کیست؟

- (۱) بدیع‌الزمان فروزانفر (۲) لطفعلی صورتگر (۳) عبدالحسین وجدانی (۴) مجید واعظی

۲۱۱۳- محمدبن منور خالق کدامیک از آثار زیر است؟

- (۱) تاریخ بیهقی (۲) تحفة الاحرار (۳) بهارستان (۴) اسرار التوحید

۲۱۱۴- محمدبن حسین خطیبی نام کدامیک از عرفای زیر است؟

- (۱) بهاء ولد (۲) شمس (۳) سلطان ولد (۴) مولوی

۲۱۱۵- جلال‌الدین محمد مولوی در هنگام خردسالی با کدام عارف دیدار کرد و او کدام کتاب را به جلال‌الدین هدیه داد؟

- (۱) سعدی - گلستان (۲) عراقی - الهی‌نامه (۳) سنایی - الهی‌نامه (۴) عطار - اسرارنامه

۲۱۱۶- جلال‌الدین محمد مولوی در قرن در شهر به دنیا آمد.

- (۱) هشتم - سمرقند (۲) هشتم - بخارا (۳) هفتم - بلخ (۴) هفتم - قونیه

۲۱۱۷- کدام پادشاه از بهاء‌الدین ولد، پدر مولانا خواست تا در قونیه اقامت کند؟

- (۱) سلطان مسعود (۲) محمد خوارزمشاه (۳) علاء‌الدین کیقباد (۴) جلال‌الدین منکبرنی

۲۱۱۸- «پرنده» لقب کدام عارف ایرانی بوده است؟

- (۱) مولانا جلال‌الدین (۲) شمس‌الدین تبریزی (۳) بهاء‌الدین ولد (۴) سلطان ولد

۲۱۱۹- با توجه به زندگی‌نامه مولانا، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) از شاعران و عارفان هم‌روزگار مولانا می‌توان به سعدی و فخرالدین عراقی اشاره کرد.
 (۲) پدر جلال‌الدین، محمدبن حسین خطیبی معروف به بهاء‌الدین ولد از دانشمندان روزگار خود بود.
 (۳) دیدار شمس و مولانا در سال ۶۴۲ هجری قمری اتفاق افتاد، یعنی در ۳۸ سالگی مولانا.
 (۴) صلاح‌الدین زرکوب از مولانا درخواست کرد کتابی [برای هدایت مریدان] به طرز بوستان سعدی به نظم درآورد.

۲۱۲۰- نام آثار «سنایی، عطار» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) لیلی و مجنون - الهی‌نامه
 (۲) اسرارنامه - الهی‌نامه
 (۳) تذکرة الاولیا - منطق‌الطیر
 (۴) الهی‌نامه - منطق‌الطیر

موی ۲۱۲۱- اگر دو بیت زیر، ابیات آغازین یک قطعه شعر باشد، با توجه به درون‌مایه، قالب و وزن آن، این دو بیت از کتاب سروده برگرفته شده است.

- «بنمای رخ که باغ و گلستانم آرزوست
 ای آفتاب حسن، برون آدمی ز ابر
 بگشای لب که قند فراوانم آرزوست
 کان چهرهٔ مُشعشع تابانم آرزوست»
 (۱) لیلی و مجنون - نظامی
 (۲) مثنوی معنوی - مولوی
 (۳) غزلیات شمس - مولوی
 (۴) فرهاد و شیرین - وحشی بافقی

موی ۲۱۲۲- پدیدآورندگان آثار «تذکرة الاولیا - مرصادالعباد - تحفة الاحرار» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) جامی - سنایی - وحشی بافقی
 (۲) خواجه عبدالله انصاری - نجم رازی - جامی
 (۳) عطار - نجم رازی - جامی
 (۴) سنایی - عطار - محمدبن منور

موی ۲۱۲۳- نویسنده یا سرایندهٔ چند مورد از آثار زیر درست نیست؟

- (بوستان: سعدی) - (فرهاد و شیرین: نظامی) - (تحفة الاحرار: اوحدی) - (اسرارنامه: عطار) - (الهی‌نامه: سنایی) - (منطق‌الطیر: جامی)
 (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار